

Excellente Sneeker 330 gaat niet naar NRM vanwege veterinaire risico

Terug in stal is uitgesloten

Zestien jaar geleden namen Jan en Pauline Nieuwenhuizen uit Zevenhoven voor het laatst deel aan de NRM. Om veterinaire risico's helemaal uit te sluiten ging de koe na deelname zes weken in quarantaine op het eigen bedrijf. 'Maar daar doe je de koe geen plezier mee en de boer ook niet', blikt Jan Nieuwenhuizen terug. 'Daarom hebben we destijds besloten niet meer aan keuringen deel te nemen en in plaats daarvan de verkoop van fokmateriaal nog verder uit te bouwen.'

Jaarlijks verkoopt Nieuwenhuizen, die ruim honderd koeien melkt, meer dan veertig stuks vrouwelijke fokvee omdat er veel eigen embryo's worden ingezet. Daarnaast vinden ook veel embryo's en stiertjes hun weg naar collega-fokkers en ki-organisaties. De verkoop van fokvee was voor Nieuwenhuizen jaren geleden de reden om een hoge gezondheidsstatus na te streven. 'Aan vee dat je verkoopt mag gewoon niets mankeren en daarom hoort daar een hoge gezondheidsstatus bij. Daarnaast willen we binnen ons bedrijf op alle gebied risico's zoveel mogelijk uitsluiten. Voor alle aandoeningen waar een bestrijdingsprogramma voor is, hebben we daarom de hoogst mogelijke gezondheidsstatus.'

Het gevolg van de gemaakte keus is dat de recent met 90 punten ingeschreven Shottledochter Newhouse Sneeker 330

niet naar de NRM kan. 'Het is uitgesloten dat een van onze koeien het bedrijf verlaat en daarna weer terugkomt in de stal. En je beste koe na afloop van de NRM verkopen doe je ook niet zo gemakkelijk. Dat neemt niet weg dat ik het wel jammer vind dat ik met deze koe niet naar Zwolle kan. Een keuring is de bekroning op het fokkerijwerk, maar die vinden wij nu ook in de afzet van ons fokvee.'

Waardering voor inzenders

Nieuwenhuizen zou desgevraagd keuringsdeelname heroverwegen als alle bedrijven een vergelijkbare hoge gezondheidsstatus hebben. 'Maar ik weet dat dit niet realistisch is, zeker niet met dochtergroepen erbij. Omdat ik wel graag keuringen bezoek, heb ik veel waardering voor alle inzenders.'

Nieuwenhuizen betreft als voorstander graag het genoomtijdperk in het keuringsgeheel. 'Genomic selection maakt dochtergroependemonstraties op termijn niet overbodig, maar beide vullen elkaar juist mooi aan. Het exterieur is op het oog te beoordelen en bijvoorbeeld de informatie over secundaire kenmerken komt via genomics. Ik hoop daarom dat er voldoende veehouders bereid blijven om koeien voor dochtergroepen beschikbaar te stellen.'

Jan Nieuwenhuizen met de excellente Shottledochter Newhouse Sneeker 330

Jaap Jacobi koos wel voor bvd-vrije status omdat het risico's uitsluit

Niet onnodig kosten maken

Tappen en enten; ook Jaap Jacobi uit Garijp heeft er door zijn regelmatige keuringsdeelname ervaring mee. Voor de komende NRM hoeft hij van Topcross Hilda 38 echter geen bloed te laten tappen voor bvd, omdat hij sinds een jaar officieel de bvd-vrijstatus heeft. 'De tankmelktesten waren altijd al negatief en het aanbod om na het tappen van tien stuks jongvee vrij te zijn, heeft me overgehaald', vertelt Jaap Jacobi. 'Voor keuringen moet je anders toch regelmatig een dier tappen. En als een kalf even niet zo goed in z'n vel zit, wil je toch bvd uitsluiten. Met de vrije status hebben we nu zekerheid ingebouwd en sluit je risico's uit. Daarnaast vragen kopers ook steeds vaker bvd-vrije dieren.'

De bvd-vrijstatus is voor Jacobi, die zeventig koeien melkt, geen opstap voor het streven naar een nog hogere gezondheidsstatus. 'Ik ben niet zo'n diergezondheidsjager en zal zeker niet vooroplopen. Een gezonde koe is een gezonde koe en daar heb ik niet per se allerlei certificaten voor nodig. Als je geen problemen met een aandoening hebt, wil je er ook niet onnodig kosten voor maken.'

Voor het functioneren van de eigen veestapel vindt Jacobi een uitbreiding van de gezondheidsstatus niet nodig. 'Door te streven naar een vitale koe met veel weerstand verlaag je het

risico op besmetting al aanzienlijk. De huisvesting en voeding moeten gewoon goed voor elkaar zijn. Dat is ook de reden dat je op een show niet zoveel kans op besmetting loopt. Op keuringen is een groep vitale koeien bij elkaar van veehouders die echt goed met hun vee bezig zijn', stelt Jacobi. 'Daarnaast worden de dieren klinisch gekeurd. Sommige inzenders hebben er vanwege de kosten wel wat moeite mee, maar het voorkomt dat er vanuit bedrijfsblindheid een zieke koe op de keuring komt.'

Keuringen laagdrempelig houden

Met de huidige veterinaire regels die keuringen als de NRM hanteren, kan Jacobi prima uit de voeten. 'Mochten de regels veranderen, dan zal ik op dat moment kijken of ik er aan kan voldoen. Dat heeft onder andere met de kosten te maken en meerdere koeien verkopen om een hogere gezondheidsstatus te behalen zal ik sowieso niet zo snel doen', vertelt Jacobi. 'Daarnaast vind ik dat keuringen laagdrempelig moeten blijven. Het is voor de sector goed als we op shows laten zien hoe goed we met onze koeien bezig zijn. Het zou jammer zijn als alles veterinair dichttimmeren het einde van keuringen zou betekenen.'

Jaap Jacobi met zijn NRM-deelneemster Topcross Hilda 38 (v. Stormatic)

Gerrit van der Kolk vindt bloedtappen na iedere keuring veel rompslomp

Beetje weerstand is goed

Jaarlijks neemt Gerrit van der Kolk uit Wierden deel aan wel zes tot zeven keuringen. De deelname varieert van regionale shows tot aan de landelijke keuringen NRM en HHH. 'Wat iemand anders met bijvoorbeeld racen of sport heeft, heb ik met keuringen. Het is mijn grote hobby en deelname aan de NRM is me bij wijze van spreken wel 10.000 euro waard', vertelt Gerrit van der Kolk enthousiast. 'Daarnaast vind ik keuringen ook gewoon belangrijke pr voor de agrarische sector.'

De ruime deelname aan keuringen is dan ook precies de reden dat Van der Kolk geen hoge gezondheidsstatus nastreeft. 'Het bloedtappen na iedere keuring geeft veel rompslomp en het bijhouden van de vrije statussen veel kopzorgen. Bovendien ligt daar ook duidelijk niet mijn interesse.'

Financieel geen noodzaak

Naast de praktische onhandigheden ziet Van der Kolk voor zijn eigen bedrijf met honderd melkkoeien ook niet direct de noodzaak van een hoge gezondheidsstatus in. 'Ik vind een beetje natuurlijke weerstand onder de koeien wel goed. Door sterke koeien te fokken die voldoende structuur gevoerd krijgen, hebben ze in veel gevallen die weerstand en kunnen ze

ook tegen een stootje. Ik wil er beslist geen rommeltje van maken, maar alles potdicht afsluiten hoeft van mij ook niet', stelt Van der Kolk. 'Ik ben wel eens bang dat we de varkenshouderij achterna gaan met een ontsmettingsbakje voor de deur en een geheel afgesloten bedrijf. Wanneer er hier veehouders op excursie komen, hoeven ze van mij echt niet door zo'n bakje.'

Ook financieel ervaart Van der Kolk niet de noodzaak om een hogere gezondheidsstatus na te streven. 'We verkopen redelijk veel gebruiksvee en per jaar een stuk of acht dekstiertjes. Af en toe vraagt iemand om een ibr- of bvd-vrij dier en op kosten van de koper onderzoeken we dat dan. Ook hebben we de afgelopen jaren twee stiertjes aan de ki geleverd en daarvoor moet wel een A4-tje vol onderzoeken worden gedaan. Gelukkig is er tot nu toe nog nooit een dier om veterinaire redenen blijven staan.'

Voor de komende NRM is bij Van der Kolk één koe definitief aangewezen en behoort één koe tot de reserves. Maar wat als de veterinaire eisen van dergelijke keuringen hoger worden? 'Als ik dan niet meer kan deelnemen, zal ik een hogere status zeker gaan overwegen. Maar op dit moment zie ik geen aanleiding om daarnaar te streven.'

Gerrit van der Kolk met NRM-deelneemster Bossink Miranda 41 (v. Stadel)

Cees van der Wekken vertrouwt op inzenders en organisatie

Kriebel wint het van risico

Uit een stal met 35 melkkoeien met maar liefst twee dieren mogen deelnemen aan de nationale keuring. Het is een verhouding waar niet iedere NRM-inzender aan kan tippen. Terecht dus dat Cees van der Wekken uit Maasdam met gepaste trots afreist naar Zwolle.

Toch is de keuringsdeelname vanwege de hoge gezondheidsstatus van zijn bedrijf op voorhand niet zo vanzelfsprekend. De veestapel is sinds vijftien jaar gecertificeerd vrij van ibv, ruim tien jaar van bvd en heeft voor para-tbc status A.

'De reden om een hoge gezondheidsstatus na te streven is door de handel gevoed', vertelt Cees van der Wekken. 'We hebben altijd vrij veel melkvee en dekstiertjes verkocht en daarbij kwam steeds meer vraag naar ibv- en bvd-vrije dieren. In onze situatie wegen de opbrengsten vanuit de handel duidelijk op tegen de kosten van de certificering.'

Aantal jaren niet deelgenomen

Na het verkrijgen van de hoge gezondheidsstatus heeft Van der Wekken een aantal jaren niet deelgenomen aan keuringen. 'In die tijd was je de status na deelname ook echt kwijt en moest je weer van voor af aan beginnen. Later is dat veel gemakkelijker geworden. In 2005 begon keuringsdeelname

zo te kriebelen dat we weer zijn gaan deelnemen. Je wilt toch graag je beste koeien weer eens showen. Tot op heden is onze deelname aan keuringen wat betreft diergezondheid gelukkig ook nog altijd zonder consequenties gebleven.'

Sinds 2005 neemt Van der Wekken nu weer jaarlijks deel aan zo'n drie keuringen. De regionale keuringen zijn naast bvd-vrij inmiddels ook ibv-veilig. 'Ik weet dat dit voor grotere keuringen als de NRM een lastige kwestie is. Maar ik zou organisaties willen vragen het omslagpunt tussen het aantal wel en niet vrije bedrijven goed in de gaten te houden.'

Ondanks dat de NRM niet ibv-vrij is, heeft Van der Wekken niet getwijfeld aan deelname. 'Ik heb inzenders zo hoog staan dat ik erop vertrouw dat ze alleen met gezonde dieren van huis gaan en dat de organisatie hier ook op toeziet. Maar ik kan inzenders met een hoge gezondheidsstatus die niet deelnemen, wel begrijpen. Je wilt je status toch zo goed mogelijk nastreven. Maar bij mij wint de kriebel het van het risico.'

Mocht het financieel niet meer aantrekkelijk zijn om de hoge gezondheidsstatus te hebben, dan wil Van der Wekken deze toch behouden. 'Je wilt graag met gezond vee werken en dat is ook voor de publieke opinie goed. Bovendien is bij een uitbraak de bedrijfsschade erg groot.'

Cees van der Wekken neemt deel aan de NRM met onder andere Wekken-Holstein Carla 109 (v. Hole in One)

